

PRILOGA:

PREDLOG

(EVA 2021-1911-0006)

Na podlagi prvega odstavka 29. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) izdaja Vlada Republike Slovenije

U R E D B O

o spremembah in dopolnitvah Uredbe o določitvi objektov in okolišev objektov, ki so posebnega pomena za obrambo, in ukrepih za njihovo varovanje

1. člen

V Uredbi o določitvi objektov in okolišev objektov, ki so posebnega pomena za obrambo, in ukrepih za njihovo varovanje (Uradni list RS, št. 7/99, 67/03 in 26/10) se v 1. členu v prvem odstavku v 1. točki črta besedilo », stalni privezi vojnih ladij in čolnov«.

V 4. točki se besedilo »heliporti« nadomesti z besedilom »vojaška pristajalna mesta«.

V 5. točki se črta besedilo »ter drugi vojaški objekti in objekti, namenjeni za uničevanje neeksplozivnih ubojnih sredstev«. Pika se nadomesti s podpičjem in za 5. točko dodajo nove 6., 7., 8. in 9. točka, ki se glasijo:

- »6. vojaške ladje, čolni in njihovi privezi;
- 7. vojaška letališča, vzletišča in heliporti;
- 8. območje vojaškega tabora in območje izvajanja vojaške vaje za čas, ki ga določi minister za obrambo;«
- 9. drugi vojaški objekti in objekti, namenjeni za uničevanje neeksplozivnih ubojnih sredstev.«.

V tretjem odstavku se besedilo »ter možnostmi za uporabo in varovanje za« nadomesti z besedilom »in viri tveganj, ki vplivajo na objekte in okoliše objektov,«.

Za tretjim odstavkom se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»Ne glede na določbe prejšnjega odstavka se okrog vojaških ladij in čolnov, ki plujejo v teritorialnem morju in notranjih morskih vodah na območju Republike Slovenije ali so zasidrani na sidrišču, trajno določi varnostni pas, ki v širino sega 100 metrov okoli vojaške ladje ali čolna, v višino 200 metrov v zračni prostor nad vojaško ladjo ali čolnom ter obsega podvodni prostor pod tem pasom, ki sega do morskega dna. V pristanišču zajema varnostni pas privez ladij in čolnov ter neposredno okolico v razdalji 100 metrov okoli priveza.«.

2. člen

V 2. členu se v prvem odstavku v napovednem stavku besedna zveza »1. in 2.« nadomesti z besedno zvezo »1., 2. in 6.«.

V drugi alineji se besedilo »pooblaščenim osebam« nadomesti z besedilom »osebam, ki jih pooblasti minister za obrambo ali od njega druga pooblaščen oseba«.

V tretjem odstavku se besedo »alinee« nadomesti z besedo »alineje«.

Za tretjim odstavkom se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»V skladu z oceno ogroženosti in viri tveganj Slovenska vojska v dogovoru z upravljavcem pristanišča uredi način vstopa, gibanja in zadrževanja v območju varnostnega pasu okoli objektov iz 6. točke prvega odstavka prejšnjega člena.«.

3. člen

V 3. členu se za prvim odstavkom doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»Pristojni poveljnik iz tega člena in iz šeste alineje prvega odstavka 4. člena je oseba, ki je z aktom vodenja ali poveljevanja določena kot poveljnik objekta.«.

Dosedanji drugi odstavek postane tretji odstavek.

4. člen

V 4. členu se v prvem odstavku v napovednem stavku besedna zveza »4. in 5.« nadomesti z besedno zvezo »4., 5., 8. in 9.«.

V drugi alineji se besedilo »v času uporabe dovoljeno le pooblaščenim osebam« nadomesti z besedilom »dovoljeno le osebam, ki jih pooblasti minister za obrambo ali od njega druga pooblaščen oseba«.

V šesti alineji se besedilo »v času uporabe lahko opravljajo osebe, ki imajo pooblastilo poveljujočega« nadomesti z besedilom »lahko opravljajo osebe, ki imajo dovoljenje pristojnega poveljnika ali osebe, ki jo ta pooblasti«.

Za tretjim odstavkom se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»Ne glede na prvo alinejo prvega odstavka tega člena za zagotavljanje varnosti pri izvajanju streljanj in vaj z minsko eksplozivnimi sredstvi minister za obrambo določi varnostni pas in v internih aktih predpiše ukrepe omejevanja vstopa v nevarno cono skladno z balistično-varnostno oceno.«.

5. člen

Za 4. členom se doda nov 4.a člen, ki se glasi:

»Obvezni ukrepi za varovanje objektov in pripadajočih okolišev iz 7. točke prvega odstavka 1. člena te uredbe so:

- objekti in ograjena ali neograjena zemljišča, potrebna za funkcionalno uporabo teh objektov in pripadajoči okoliši, morajo biti fizično ali tehnično varovani, v varnostnih pasovih ali območjih pa se izvajajo varnostni ukrepi, kot jih določi minister za obrambo;
- vstop, gibanje in zadrževanje na območju vojaškega letališča, vzletišča in heliporta ter snemanje ali fotografiranje je dovoljeno osebam, ki imajo dovoljenje obratovalca vojaškega letališča, vzletišča ali heliporta ali osebe, ki jo ta pooblasti;
- opravljanje snemanja, meritev in raziskav na območju vojaškega letališča, vzletišča ali heliporta lahko opravljajo organi, organizacije in osebe, ki imajo soglasje ministrstva;
- vzdrževalna dela na objektih, sistemih in napravah na območju vojaškega letališča, vzletišča ali heliporta lahko opravljajo samo organizacije ali službe, ki imajo soglasje ministrstva.

Pri graditvi ali rekonstrukciji teh objektov se uporabljajo predpisi in drugi pravni akti, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji.«.

6. člen

6. člen se črta.

7. člen

V 7. členu se v besedilu člena, ki postane prvi odstavek, besedilo »velikost in obliko« nadomesti z besedo »vsebino« ter črtata besedilo »ter ukrepe za varnost pred požarom« in stavek »Za ukrepe varstva pri delu se uporabljajo splošni predpisi.«.

Za novim prvim odstavkom se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»Objekti in okoliši objektov iz 1. člena te uredbe se na opozorilnih znakih označijo z enotno oznako »vojaško območje«.«.

8. člen

Priloga »Seznam katastrskih občin« se črta.

KONČNI DOLOČBI

9. člen

Z dnem uveljavitve te uredbe preneha veljati Pravilnik o pogojih za izdajo soglasja Ministrstva za obrambo za promet s kmetijskimi zemljišči, gozdovi in z zemljišči namenjenimi za poselitev (Uradni list RS, št. 89/03).

10. člen

Ta uredba začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 007-262/2020

Ljubljana, dne __. februarja 2021

EVA 2021-1911-0006

Vlada Republike Slovenije

Janez Janša
predsednik

OBRAZLOŽITEV

I. UVOD

1. Pravna podlaga (besedilo, vsebina zakonske določbe, ki je podlaga za izdajo uredbe)

Pravni podlagi za izdajo predlagane Uredbe o spremembah in dopolnitvah Uredbe o določitvi objektov in okolišev objektov, ki so posebnega pomena za obrambo, in ukrepih za njihovo varovanje sta prvi in tretji odstavek 29. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – UPB1, 95/15 in 139/20; v nadaljevanju: Zakon o obrambi), ki določata, da:

1. odstavek: »*Vlada določi objekte in okoliše objektov, ki so posebnega pomena za obrambo ter predpiše ukrepe za njihovo varovanje.*«,
3. odstavek: »*Ministrstvo daje soglasje k prometu z zemljišči v okoliših iz tega člena, če obrambni interes ni zavarovan z drugimi predpisi ter soglasje za meritve, snemanje in raziskave v teh okoliših in objektih, posebnega pomena za obrambo.*«.

2. Rok za izdajo uredbe

Uredba o določitvi objektov in okolišev objektov, ki so posebnega pomena za obrambo, in ukrepih za njihovo varovanje se je začela uporabljati 6. 2. 1999, spremembe in dopolnitve iz leta 2003 so se pričele uporabljati z dnem 12. 7. 2003, iz leta 2010 pa z dnem 14. 4. 2010. Predlog predpisa predlaga spremembe in dopolnitve uredbe zaradi vsebinskih dopolnitev, zmanjšanja administrativnih bremen in tehničnih napak.

3. Splošna obrazložitev predloga uredbe, če je potrebna

Uredba o določitvi objektov in okolišev objektov, ki so posebnega pomena za obrambo, in ukrepih za njihovo varovanje (Uradni list RS, št. 7/99, 67/03 in 26/10) določa objekte posebnega pomena za obrambo, njihove okoliše, ukrepe za njihovo varovanje in obveznost pridobitve soglasja k prometu z zemljišči kot način varovanja obrambnega interesa. V desetletju po zadnji spremembi so se v praksi izkazale številne pomanjkljivosti varovanja določenih objektov posebnega pomena za obrambo, predvsem nezmožnost ustreznega varovanja vojaških ladij, čolnov in njihovih privezov kot tudi neučinkovitost in nesorazmernost instituta izdajanja soglasij k prometu z zemljišči iz tretjega odstavka 29. člena Zakona o obrambi kot oblike varovanja obrambnega interesa, saj je v uredbi reguliran za območje celotnih katastrskih občin, v katerih se nahajajo določeni objekti in okoliši posebnega pomena za obrambo.

Predlog Uredbe o spremembah in dopolnitvah Uredbe o določitvi objektov in okolišev objektov, ki so posebnega pomena za obrambo, in ukrepih za njihovo varovanje tako podrobneje opredeljuje nekatera območja z vidika ukrepov za njihovo varovanje (vojaška letališča, vzletišča in heliporti), dodatno pa mednje uvršča vojaške ladje, čolne in njihove priveze, za katere je dodatno predvidena določitev trajnega varnostnega pasu. Prav tako uvaža možnost začasne določitve območij vojaških taborov in vpoklicanih ali pogodbeno zagotovljenih zemljišč kot območij posebnega pomena za obrambo, in sicer le za čas, ko se na njih izvajajo vojaške vaje, če so te takšne narave,

da je treba zagotoviti varovanje. Predlog uredbe tudi deregulira obveznost izdaje soglasij k prometu z zemljišči v katastrskih občinah, v katerih se nahajajo stacionarni objekti sistema zvez, objekti Slovenske vojske, namenjeni nadzoru zračnega prostora, objekti, posebej namenjeni za delovanje poveljstev v vojni, letalske baze Slovenske vojske, radarski položaji, urejeni ognjeni položaji, objekti za skladiščenje oborožitve, streliva in minskoeksplozivnih sredstev, vojaška vadišča in strelišča ter objekti, namenjeni za uničevanje neeksploziranih ubojnih sredstev.

4. Predstavitev presoje posledic za posamezna področja, če te niso mogle biti celovito predstavljene v predlogu zakona

Sprejetje uredbe in njeno izvajanje bo z dereguliranjem obveznosti izdaje soglasij k prometu z zemljišči vplivalo na zmanjšanje administrativnih ovir pri prometu z zemljišči in zmanjšanje prihodkov proračuna iz naslova plačil upravnih taks. Ob stalnem linearnem letnem porastu tovrstnih vlog (2101 vlog v letu 2017, 2141 vloga v letu 2018 in 2239 vlog v letu 2019) je ocenjeno zmanjšanje prihodkov proračuna na račun neplačil upravnih taks (znesek taks na vlogo je 22,60 EUR) v višini 50.000 EUR letno.

II. VSEBINSKA OBRAZLOŽITEV PREDLAGANIH REŠITEV

K 1. členu

V prvi točki prvega odstavka se črta »stalne priveze vojnih ladij in čolnov« na račun ločenega urejanja v šesti točki istega odstavka, predvsem z vidika specifičnih ukrepov varovanja.

V četrti točki prvega odstavka se namesto neustreznega izraza »heliporti« določa »vojaška pristajalna mesta«, in sicer kot mesta, ki so v celoti ali deloma namenjena za pristajanje in vzletanje vojaških helikopterjev.

Nova šesta točka kot objekte posebnega pomena za obrambo določa vojaške ladje, čolne in njihove priveze. Slovenska vojska se že vrsto let sooča s težavo varovanja lastnih, kot tudi tujih vojaških ladij, ki priplujejo v teritorialne vode Republike Slovenije. Prav tako niso jasno določeni postopki varovanja ladje, medtem ko se ta nahaja na stalnem ali začasnem privezu v Luki Koper. Začasno Slovenska vojska za opravljanje varovanja vojaških ladij deluje na podlagi pravil, ki so določena za opravljanje stražarske službe, in so določena v Pravilih službe v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 84/09), vendar postopki niso prilagojeni izvajanju stražarske službe na morju. Zato se kot objekte posebnega pomena za obrambo določa vojaške ladje, čolne in njihove priveze, pri čemer nov četrti odstavek, ki okrog navedenih objektov predvideva trajno določitev varnostnega pasu, omogoča vzpostavitev varovanja vojaških ladij, čolnov in njihovih privezov.

Nova sedma točka kot objekte posebnega pomena za obrambo določa vojaška letališča, vzletišča in heliporte, s čimer se omogoča varovanje zrakoplovov, ko se ti nahajajo na navedenih območjih.

Nova osma točka kot objekte posebnega pomena določa območje vojaškega tabora in območje izvajanja vojaške, o čemer bo za vsak primer posebej odločil minister za obrambo. Vojaške vaje so opredeljene v okviru vsakoletnega načrta vaj v obrambnem sistemu in sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, ki ga sprejme vlada.

V tretjem odstavku se določanje varnostnega pasu prilagaja tudi notranjim grožnjam. Ocena ogroženosti predstavlja le vidik zunanjih groženj, ki pretijo obrambnemu sistemu

v Republiki Sloveniji: vojaške grožnje, terorizem, vohunjenje, kibernetске grožnje ter organiziran kriminal. Pri notranjih grožnjah pa gre za spremljanje lastnih delavcev ter njihovo verodostojnost in lojalnost. Za oceno potrebnega obsega varnostnega pasu je tako treba oceniti tudi tveganja, ki neposredno vplivajo na posamezni objekt (način, vrste in ukrepi varovanja objekta, sredstva in dokumenti, ki se v objektu hranijo ter drugi ukrepi zaščite sil) oziroma tveganja, ki imajo vpliv na okoliš objekta (kako aktivnosti znotraj objekta posebnega pomena za obrambo vplivajo oziroma bi lahko vplivale na zunanjo okolico). S predlagano spremembo je tudi bolj konkretizirana podlaga za izdelavo akta o varnostnem pasu.

Nov četrti odstavek omogoča vzpostavitev varovanja vojaških ladij in čolnov skladno z obrazložitvijo uvedbe nove 6. točke prvega odstavka. Varnostna razdalja v širini 100 metrov okoli vojaške ladje ali čolna, v višino 200 metrov v zračni prostor nad vojaško ladjo ali čolnom ter obsega podvodni prostor pod tem pasom, ki sega do morskega dna, je določena kot najmanjša razdalja, ki še omogoča najnujnejše varovanje v najverjetnejših scenarijih delovanja. Varnostni pas se lahko tudi poveča, na osnovi znane grožnje, tako da zagotovi varnost pred neposrednim napadom z znano grožnjo. Uveljavljanje postopkov reakcije na napad in ustrezna opredelitev varnostne cone temelji na konceptu zaščite sil Slovenske vojske (v nadaljevanju: SV). Koncept mornariške zaščite sil, ki v Natu konkretno opredeljuje te postopke, je zajet v publikaciji ATP-74 »Allied Maritime Force Protection«. Mednarodni pomorski predpisi so namenjeni predvsem trgovskim ladjam in glede varnosti plovbe varnostnega pasu okrog ladje ne določajo natančno, ampak v obliki priporočil, vezanih na velikost ladje, hitrost plovbe in gostoto plovil na plovni poti.

Dodatno je opredeljena višinska in globinska komponenta varnostnega pasu zaradi omogočanja varovanja pred brezpilotnimi sistemi. Zaradi enakih razlogov se uvaja 100 m varnostni pas okoli priveza v pristanišču, kjer pa je skladno z novim četrtim odstavkom 2. člena predloga uredbe predvideno sporazumno urejanje načina vstopa, gibanja in zadrževanja v območju varnostnega pasu, skupaj z upravljavcem pristanišča in v odvisnosti od ocene ogroženosti.

K 2. členu

Obvezni ukrepi varovanja iz prvega odstavka 2. člena predloga uredbe se širijo tudi na vojaške ladje, čolne in njihove priveze.

V drugi alineji prvega odstavka je jasneje opredeljeno, kdo pooblasti osebe, ki jim je dovoljen vstop, gibanje in zadrževanje ter snemanje ali fotografiranje v objektih iz 1. in 2. točke 1. člena uredbe.

V novem četrtem odstavku pa je glede trajno določenega varnostnega pasu okrog vojaških ladij in čolnov ter njihovih sidrišč iz novega četrtega odstavka 1. člena dodana potreba po ureditvi načina vstopa, gibanja in zadrževanja v območju varnostnega pasu z upravljavcem pristanišča, ki mora biti dogovorna.

K 3. členu

V novem drugem odstavku se enolično določa pristojnega poveljnika.

K 4. členu

Obvezni ukrepi varovanja iz prvega odstavka 4. člena se širijo tudi na vojaške tabore in vpoklicana zemljišča za čas, ko se na njih izvajajo vojaške vaje, kadar to določi

minister za obrambo ter druge vojaške objekte in objekte, namenjene za uničevanje neeksplozivnih ubojnih sredstev.

V drugi alineji prvega odstavka je jasneje opredeljeno, kdo pooblasti osebe, ki jim je dovoljen vstop, gibanje in zadrževanje ter snemanje ali fotografiranje v objektih iz 4., 5., 8. in 9. točke 1. člena uredbe, ki se mora odobriti tudi v času, ko se na objektih ne izvajajo aktivnosti.

V šesti alineji prvega odstavka je jasneje opredeljeno, kdo dovoli snemanje, meritve in raziskave na vadiščih, streliščih in poligonih ter ognjenih položajih, kar se mora odobriti tudi v času, ko se na objektih ne izvajajo aktivnosti.

Novi četrti odstavek omogoča določitev varnostnega pasu za zagotavljanje varnosti pri izvajanju streljanj in vaj z minsko eksplozivnimi sredstvi. Vojaška strelišča, vadišča in poligoni so v predlogu uredbe navedeni ločeno od drugih objektov, saj se na navedenih objektih izvajajo aktivnosti, ki poleg varovanja samih objektov zahtevajo tudi dodatni vidik varovanja, in sicer preprečevanje dostopa v varnostni pas strelišča, vadišča oz. poligona, v času ko se na objektih izvajajo streljanja in vaje z minsko eksplozivnimi sredstvi. Ti objekti se skladno s predlogom uredbe varujejo na dva načina:

1. fizično varovanje - varovanje pripadnikov, objektov, materialnih sredstev in tajnih podatkov SV – na enak oz. podoben način kot vsi ostali objekti v uredbi ter
2. preprečevanje dostopa v varnostni pas strelišča med izvajanjem streljanj in drugih aktivnosti, kjer ne gre za varovanje objektov, pripadnikov in materialnih sredstev oz. tajnih podatkov SV, pač pa se skladno z balistično-varnostno oceno preprečuje oziroma omejuje možnost dostopa civilistom (oz. nepooblaščenim osebam) v nevarno cono strelišča, vadišča ali poligona.

K 5. členu

Nov 4.a člen določa obvezne ukrepe za varovanje objektov in pripadajočih okolišev vojaških letališč, vzletišč in heliportov v povezavi z novo 7. točko prvega odstavka 1. člena.

K 6. členu

Institut izdaje soglasij k prometu z zemljišči v okoliših iz 29. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20), če obrambni interes ni zavarovan z drugimi predpisi, je v okviru tretjega odstavka tega člena določil Zakon o obrambi (ZObr-A, Uradni list RS, št. 44/1997), ki pravi: »Ministrstvo daje soglasje k prometu z zemljišči v okoliših iz tega člena, če obrambni interes ni zavarovan z drugimi predpisi ter soglasje za meritve, snemanje in raziskave v teh okoliših in objektih, posebnega pomena za obrambo.«. Podrobnejšo opredelitev instituta je določila Uredba o določitvi objektov in okolišev objektov, ki so posebnega pomena za obrambo, in ukrepah za njihovo varovanje (Uradni list RS, št. 7/99). Gre za del določb takratne zaščitne zakonodaje, nastale v okviru postopkov vključevanja v Evropsko unijo in zvezo NATO z namenom preprečevanja nakupov zemljišč s strani tujcev. Od leta 2004, ko je RS postala polnopravna članica obeh, se bojazen razprodaje zemljišč ni uresničila in so tudi soglasja k prometu z zemljišči postopoma izgubila svoj vsebinski pomen in bolj kot instrument varovanja obrambnega interesa v današnjem času predstavlja administrativno oviro/breme državljanov, ki ga določa državna uprava. Letne analize izvajanja določil 6. člena zadevne uredbe izkazujejo obravnavo 3.500 – 4.200 tovrstnih vlog letno med leti 2004 in 2009, od leta 2010 dalje (po zadnji spremembi uredbe) pa je

Število tovrstnih vlog upadlo pod 2.500 letno. V praksi pa ministrstvo ni izdalo negativnih odločb (izjema so bili trije primeri - dva sta bila zavrnjena na Upravnem in Ustavnem sodišču, tretji primer pa je Upravno sodišče vmilo v ponovno odločanje), kar kaže na neučinkovitost tega instituta. Nesorazmernost instituta izdaje soglasij pa se kaže v prostorskem vidiku, kjer je obveznost izdaje tovrstnih soglasij predpisana pri prometu z zemljišči na območju celotne katastrske občine, v kateri se nahaja objekt ali okoliš določenega objekta posebnega pomena za obrambo, ne glede na obseg objekta ali okoliša objekta. Zaradi navedenega je bila v predlogu sprememb in dopolnitev Zakona o obrambi že nekajkrat predlagana tudi opustitev dajanja soglasij (nazadnje v predlogu novega Zakona o obrambi v letu 2017, ki v Državnem zboru RS takrat ni bil sprejet). Ob argumentirani oceni, da pri prometu za zemljišči v okoliših ni ogrožen obrambni interes, je predlagano črtanje celotnega 6. člena.

K 7. členu

Trenutni 7. člen uredbe glede opozorilnih znakov določa le, da minister določi velikost in obliko opozorilnih znakov za vojaške objekte in njihove okoliše, ne določa pa vsebine, zato predlagamo, da se 7. člen dopolni na način, da se objekti in okoliši objektov na opozorilnih znakih označijo z enotno oznako »vojaško območje«.

K 8. členu

Skladno s predlaganim črtanjem 6. člena se črta priloga Seznam katastrskih občin.

K 9. členu

Skladno s predlaganim črtanjem 6. člena preneha veljati Pravilnik o pogojih za izdajo soglasja Ministrstva za obrambo za promet s kmetijskimi zemljišči, gozdovi in z zemljišči namenjenimi za poselitev (Uradni list RS, št. 89/03), ki določa pogoje za izdajo soglasja Ministrstva za obrambo za promet s kmetijskimi zemljišči, gozdovi in z zemljišči namenjenimi za poselitev v okoliših, določenih v 6. členu Uredbe o določitvi objektov in okolišev objektov, ki so posebnega pomena za obrambo, in ukrepov za njihovo varovanje (Uradni list RS, št. 7/99, 67/03).

K 10. členu

Uredba začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.